

Sygn. akt XXIII Ga 203/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bolesław Wadowski
Sędziowie:	SO Magdalena Nałęcz SO Andrzej Sobieszczański (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Wioleta Żochowska

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko syndykowi masy upadłości (...) Banku (...) w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W.

o wyłączenie z masy upadłości

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 28 października 2016 r., sygn. akt X GUo 52/16

I. zmienia zaskarżony wyrok i wyłącza z masy upadłości (...) Banku (...) w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. gotówkę w wysokości 5.663.690 złotych (pięć milionów sześćset sześćdziesiąt trzy tysiące sześćset dziewięćdziesiąt złotych) oraz zasądza z masy upadłości (...) Banku (...) w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. 114 417 złotych (sto czternaście tysięcy czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

II. zasądza od masy upadłości (...) Banku (...) w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. 112 500 zł (sto dwanaście tysięcy pięćset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO Magdalena Nałęcz SSO Bolesław Wadowski SSO Andrzej Sobieszczański

Sygn. akt XXIII Ga 203/17

UZASADNIENIE

Powód (...) sp. z o.o. w W. wniósł przeciwko pozwanemu syndykowi masy upadłości (...) Banku (...) w W. pozew o wyłączenie z masy upadłości (...) Banku (...) nienależącej do majątku upadłego, a stanowiącej wyłączną własność

powoda gotówki pochodzącej z rozładunku bankomatów oraz wpłatomatu upadłego należących do sieci powoda, oczekującej u upadłego na załadunek bankomatów lub zwrot powodowi w zasadniczym układzie nominalnym 50 i 100 PLN i w szacowanej łącznej kwocie nie mniejszej niż 5 663 690 zł znajdującej się w siedzibie upadłego, tj. lokalu przy ul. (...) w W. i nakazanie pozwanemu wydanie w terminie 7 dni od rozstrzygnięcia pozwu. Ewentualnie na wypadek, gdyby zapas gotówki został w jakimkolwiek zakresie zbyty przez zarządcę albo pozwanego, w szczególności w drodze jego wpłacenia na rachunek bankowy powód wniósł o wydanie świadczenia wzajemnego uzyskanego przez upadłego w zamian za jakąkolwiek część zapasu gotówki zbytego przez pozwanego, w szczególności uzyskanego w zamian świadczenia wzajemnego, stanowiącego wierzytelność o wypłatę kwoty równej wartości zapasu gotówki wpłaconego przez zarządcę bądź pozwanego na ten rachunek i nakazanie pozwanemu przeniesienia w terminie 7 dni od wyłączenia tej wierzytelności na powoda przez przelew środków na rachunek powoda. Ponadto powód wniósł o zasądzenie na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że z upadłym łączyła go Umowa Bankomatowa oraz Umowa Wpłatomatowa. Na mocy tych umów bankomaty upadłego zostały włączone do sieci E., który zapewniał w każdym przypadku niezbędną do funkcjonowania gotówkę. Upadły zaś na mocy umów zapewniał fizyczny obrót gotówki. Według powoda kluczowym obowiązkiem upadłego po włączeniu bankomatów do sieci E. było dostarczenie do bankomatów gotówki w wysokości określonej przez E. i udostępnionej przez powoda w tym celu upadłemu. Gotówka do załadunku była dostarczana przez upadłego do urządzeń w kasetach załadowanych w miejscu zarządzania gotówką i kasetą w całości – bez otwierania – była wprowadzana do urządzenia. Zdaniem powoda upadły na mocy wiążących umów pełnił funkcję dostawcy tzw. usług konwojowych CIT, z których E. powszechnie korzysta przy świadczeniu usług w pozostałych urządzeniach włączonych do swojej sieci. Powód wyjaśnił, że gotówka, której wyłączenia z masy upadłości się domaga pochodzi z rozładunku Bankomatów. Zdaniem powoda upadły wszedł w posiadanie przedmiotowej gotówki w ten sposób, że uzyskał fizyczny dostęp do kaset bankomatów, w których znajduje się gotówka należąca do powoda, a następnie przewiózł kasety do swojego skarbcza i opróżnił kasety, uzyskując w ten sposób gotówkę. W ocenie powoda okoliczność pozostawiania upadłego w posiadaniu gotówki z rozładunku bankomatów, wyodrębnienia tej gotówki od innych środków upadłego oraz jej przeznaczenia na zwrot powodowi lub załadunek bankomatów, jest pomiędzy stronami bezsporna. Powód stanął na stanowisku zgodnie z którym nie doszło do zawarcia z upadłym umowy klasycznego rachunku bankowego prowadzonego na rzecz powoda. Umowa bankomatowa zastrzegła, że własność środków na załadunek bankomatów przysługuje bezwarunkowo powodowi przez cały okres obowiązywania umowy. Zdaniem powoda własność środków pozostawała przy nim przez cały okres współpracy z upadłym. Powyższe m.in. odróżnia umowę zawartą przez strony od umowy rachunku bankowego w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego. Powód wyjaśnił, że rachunki bankomatowe na które przelewał kwoty stanowiące podstawę do załadunku noszą w rzeczywistości wszelkie cechy tzw. rachunków technicznych. W dalszej części powód wskazał oraz przedstawił argumentację dotyczącą spełnienia pozostałych przesłanek wyłączenia z masy upadłości.

Ustosunkowując się do pozwu syndyk masy upadłości wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu wg norm prawem przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że rachunki bankowe powoda prowadzone przez upadłego nie miały charakteru technicznego. Syndyk podniósł, że w związku z prowadzonym rachunkiem bankowym powoda, po zawieszeniu działalności upadłego przez (...), powód został wykazany na liście deponentów przekazanej do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Według syndyka kwota gwarantowana przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny, stanowiąca równowartość 100 tys. Euro, została zaksięgowana z rachunku powoda i zaksięgowana na rachunek zobowiązań wobec Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

Wyrokiem z 28 października 2016 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie oddalił powództwo (pkt I) i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3 617 zł tytułem kosztów procesu (pkt II).

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

Dnia 21 listopada 2015 r. Komisja Nadzoru Finansowego („KNF”) na podstawie art. 158 ust. 1 ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku w związku z ustaleniem, że aktywa Upadłego nie wystarczają na zaspokojenie jego zobowiązań, zawiesiła działalność Upadłego oraz wystąpiła z wnioskiem o ogłoszenie jego upadłości. Postanowieniem

z dnia 30 grudnia 2015 r., Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie ogłosił upadłość Upadłego z możliwością zawarcia układu.

Bezspornym w sprawie jest fakt, iż dnia 26 czerwca 2012 r. strony zawarły umowę o świadczenie usług bankomatowych i uczestnictwo w sieci bankomatów, natomiast dnia 8 sierpnia 2013 r. umowę o uczestnictwo w sieci wpłatomatów E. oraz obsługę wpłatomatów banku w zakresie przyjmowania wpłat gotówki. Na mocy tych umów Wnioskodawca zobowiązany był do świadczenia na rzecz Upadłego usług polegających na włączeniu do sieci E. bankomatów oraz wpłatomatów Upadłego, za które Upadły obowiązany był uiszczać zryczałtowane miesięczne wynagrodzenie liczone od każdego obsługiwanego przez Wnioskodawcę Bankomatu. Na podstawie wskazanych umów, dostarczone przez Wnioskodawcę środki pieniężne w formie przelewu, Upadły zamieniał na gotówkę o oznaczonych nominalach i po włożeniu do kaset dostarczał do należących do niego bankomatów, wchodzących w skład sieci E.. Podobne czynności Upadły wykonywał przy rozładunku bankomatów, tzn. po ich opróżnieniu uznawał rachunek bankowy Wnioskodawcy określoną sumą pieniędzy. Upadły realizował swoje obowiązki wynikające z Umowy Bankomatowej oraz Umowy W. do dnia 21 listopada 2015 r., tj. zawieszenia przez (...) jego działalności.

Poza sporem pozostaje także okoliczność ewidencjonowania przez Upadłego środków udostępnionych przez Wnioskodawcę, na prowadzonych przez Upadłego rachunkach bankowych. Obrót środkami był ewidencjonowany z wykorzystaniem dwóch rachunków utworzonych przez Upadłego przypisanych Wnioskodawcy, jednym służącym do ewidencjonowania środków z załadunków oraz drugim do ewidencjonowania środków z rozładunków. Rachunki bankowe na rzecz Wnioskodawcy prowadzone były do dnia zawieszenia działalności Upadłego przez Komisję Nadzoru Finansowego. Po zawieszeniu działalności Upadłego, Wnioskodawca pozyskiwał informacje o rozładunku kolejnych urządzeń (bankomatów i wpłatomatów) oraz o kwotach, które rozładowano w drodze komunikacji elektronicznej (wiadomości e-mail) oraz telefonicznie. Mienie objęte niniejszym wnioskiem pochodzi z rozładunku bankomatów oraz wpłatomatu, do których fizyczny dostęp Upadły uzyskał poprzez otwarcie sejfu w każdym urządzeniu. Gotówka pochodząca z rozładunku bankomatów i wpłatomatów została złożona w siedzibie Upadłego, tj. w lokalu przy ul. (...) w W..

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy wywiódł, że:

Na podstawie art. 70 Pr.u. wyłączeniu z masy podlegają składniki mienia nienależące do majątku upadłego. Wyłączenie środków pieniężnych z masy upadłości jest możliwe, jeżeli środki te pozostają w masie upadłości i możliwe jest ich wydzielenie z tej masy. Dochodzący wyłączenia rzeczy powinien wykazać, iż przedmiot wyłączenia jest indywidualnie oznaczony i nadaje się do wydzielenia z masy. W niniejszej sprawie powód nie sprecyzował przedmiotu żądania, ażeby uznać, że są nim objęte konkretne, oznaczone co do tożsamości środki pieniężne (ewidencjonowane na rachunkach), a nie pieniądze, oznaczone co do gatunku podlegające wpłacie na rachunki bankowe. Brak przy tym podstaw do stwierdzenia, że rachunki bankowe były rachunkami własnymi banku prowadzonymi dla ewidencji własnej działalności. Ponadto elementem stosunku prawnego łączącego powoda i upadłego była umowa rachunku bankowego – art. 725 i 726 k.c. Zgodnie z definicją zawartą w k.c. – bank względem posiadacza rachunku zobowiązuje się do przechowywania jego środków pieniężnych oraz prowadzenia na jego zlecenie rozliczeń pieniężnych i ma prawo obracać czasowo wolne środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym z obowiązkiem ich zwrotu w całości lub w części na każde żądanie. W orzecznictwie wskazuje się, że posiadacz rachunku bankowego z chwilą wpłaty pieniędzy do banku traci ich własność na rzecz banku, a nabywa roszczenie o zwrot takiej samej ich ilości. Możliwość wyłączenia któregokolwiek ze składników masy upadłości na podstawie art. 72 Pr.u. zachodzi, w razie wykazania, że składnik ten nie należał do upadłego oraz że osoba, na rzecz której ma nastąpić wyłączenie, miała do tego składnika prawo, które może wynikać z prawa rzeczowego albo ze stosunków zobowiązaniowych. Własność środków pieniężnych nabył bank z chwilą wpłaty pieniędzy na rachunek upadłego. Żądanie wyłączenia tych środków pieniężnych oznacza w istocie żądanie wyłączenia wierzytelności o wypłatę określonej sumy pieniężnej. W związku z czym – wierzytelność, o której wyłączenie z masy wnosi powód nie wchodzi w jej skład, a przysługuje stronie powodowej. Strona powodowa posiada zatem wobec upadłego wierzytelności (na podstawie zawartych umów), które powinny być zgłoszone do masy

upadłości. Środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym są zatem wierzytelnością posiadacza rachunku wobec banku o wypłatę określonej sumy w pieniądzu.

Mając na uwadze powyższe, powództwo podlegało oddaleniu.

Rozstrzygnięcie o kosztach znajduje podstawę prawną w art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód zaskarżając go w całości.

Wyrokowi temu skarżący zarzucił:

I. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, a to:

1. naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez sprzeczną z zasadą wszechstronnej i swobodnej oceny dowodów analizę materiału zgromadzonego w niniejszej sprawie, czego konsekwencją były błędne lub bezpodstawne ustalenia, w zakresie w jakim Sąd I Instancji:

a. błędnie, bezpodstawnie i w sposób sprzeczny z zasadami logicznego rozumowania przyjął, że Powód nie sprecyzował przedmiotu żądania pozwu, podczas gdy przedmiot żądania został określony przez Powoda już w treści pozwu jako gotówka pochodząca z rozładunku bankomatów oraz wpłatomatu (...) Banku należących do sieci E., oczekująca w (...) Bank na załadunek bankomatów lub zwrot E. , a na jednoznaczne sprecyzowanie przedmiotu żądania pozwu wskazuje dodatkowo sama treść Zaskarżonego Wyroku, w którym Sąd I Instancji prawidłowo wskazał, że środki pieniężne, których dotyczy powództwo pochodzą z rozładunku bankomatów oraz wpłatomatu, do których fizyczny dostęp upadły uzyskał poprzez otwarcie sejfu w każdym urządzeniu, jak również przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe, w tym w szczególności zeznania świadków oraz przedłożone dokumenty i korespondencja email między stronami, które wprost wykazało odnośnie przedmiotu żądania pozwu, jego istnienie, źródło pochodzenia, miejsce obecnego położenia oraz sposób i miejsce przechowywania w toku całego okresu współpracy E. i (...) Banku (...) w upadłości likwidacyjnej;

b. błędnie, bezpodstawnie i w sposób sprzeczny z zasadami logicznego rozumowania przyjął, iż prawo własności środków pieniężnych nabył bank z chwilą wpłaty pieniędzy na rachunek upadłego, podczas gdy z § 20 umowy o świadczenie usług bankomatowych i uczestnictwo w sieci bankomatów E. zawartej w dniu 26 czerwca 2012 roku wynika wprost, iż środki przekazywane na rachunek prowadzony w (...) banku przez E. na poczet załadunków Bankomatów (...) banku, (...) stanowiąc będą własność E. do chwili ich wypłaty z Bankomatów (...) banku , co jednoznacznie potwierdzają dodatkowo również zeznania każdego z przesłuchanych w niniejszej sprawie świadków;

c. błędnie, bezpodstawnie i w sposób sprzeczny z zasadami logicznego rozumowania przyjął, że elementem stosunku prawnego łączącego Powoda i Upadłego była umowa rachunku bankowego, podczas gdy konstatacja taka nie znajduje oparcia

w jakimkolwiek elemencie materiału dowodowego niniejszej sprawy i jest w szczególności sprzeczna z treścią dokumentów oraz zeznań każdego z przesłuchanych w sprawie świadków.

II. naruszenie przepisów prawa materialnego, poprzez błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, a to:

1. naruszenie art. 725 i 726 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. kodeks cywilny poprzez ich błędną wykładnię, w wyniku czego doszło do błędnego przyjęcia, że elementem stosunku prawnego łączącego Powoda i Upadłego była umowa rachunku bankowego, podczas gdy żadna z zawartych przez strony umów nie zawierała elementów stanowiących essentialia negotii umowy rachunku bankowego, w tym szczególności elementów takich nie zawiera umowa rachunków bankowych z dnia 25 czerwca 2012 roku, w której strony odmiennie od umowy rachunku bankowego ukształtowały między innymi cel umowy, jak również kwestię prawa własności przekazanych (...) Bank środków oraz zasady dysponowania nimi;

2. naruszenie art. 65 KC w związku z art. 725 KC poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w wyniku czego doszło do nieprawidłowego przyjęcia przez Sąd I Instancji, że elementem stosunku prawnego łączącego Powoda i Upadłego była umowa rachunku bankowego, podczas gdy ani zgodnym zamiarem Powoda i Upadłego, ani celem jakiegokolwiek umowy przez nich zawartej nie było zawarcie umowy rachunku bankowego, a w szczególności Powód i Upadły nie mieli zamiaru zawarcia umowy rachunku bankowego zawierając Umowę Rachunków, ani celem Umowy Rachunków nie było wykreowanie stosunku rachunku bankowego.

III. W oparciu o przedstawione powyżej zarzuty skarżący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wyłączenie z masy upadłości (...) Bank, na podstawie art. 74 ust. 1 w zw. z art. 70 w zw. z art. 72 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe nienależącej do majątku Upadłego, a stanowiącej wyłączną własność E. gotówki pochodzącej z rozładunku bankomatów oraz wpłatomatu (...) Bank należących do sieci E., oczekującej w (...) Bank na załadunek bankomatów lub zwrot E. w zasadniczym układzie nominalowym 50 PLN i 100 PLN i w szacowanej łącznej kwocie nie mniejszej niż 5 663 690 zł znajdującej się w siedzibie (...) Bank, tj. lokalu przy ul. (...) w W. i nakazanie Pozwanemu wydania w terminie 7 dni od rozstrzygnięcia pozwu;

ewentualnie na wypadek gdyby zapas gotówki został w jakimkolwiek zakresie zbyty przez Zarządcę albo Pozwanego, w szczególności w drodze jego wpłacenia na rachunek bankowy, skarżący wniósł o:

2. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez nakazanie na podstawie art. 74 ust. 1 w zw. z art. 71 ust. 2 PU w związku z art. 72 PU, wydania świadczenia wzajemnego uzyskanego przez (...) Bank w zamian za jakąkolwiek część Zapasu G. zbytego przez Pozwanego, w szczególności świadczenia wzajemnego, stanowiącego wierzytelność o wypłatę kwoty równej wartości Zapasu G. wpłaconego przez Zarządcę bądź Pozwanego na ten rachunek i nakazanie Pozwanemu przeniesienia w terminie 7 dni od wyłączenia tej wierzytelności na E. przez przelew środków na rachunek E.

w każdym z powyższych przypadków skarżący wniósł o:

3. zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kosztów postępowania w tym postępowania apelacyjnego, włączając w to koszty zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o:

- 1) oddalenie apelacji,
- 2) zasądzenie kosztów procesu według norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Znaki pieniężne (gotówka) pochodzące z rozładunku bankomatów oraz wpłatomatu (...) Banku (...) w W. należących do sieci E. zostały umieszczone w skarbcu upadłego znajdującym się przy ul. (...) w W. i wyodrębnione w osobnej szafie.

Dowód: okoliczności sporne na podstawie art. 230 k.p.c.; zeznania świadka K. K. – k. 735; zeznania świadka A. D. – k. 736; zeznania świadka B. B. – k. 737-738; zeznania przesłuchanego w charakterze strony powodowej M. S. – k. 733).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie podkreślić należy, że z art. 378 § 1 k.p.c. wyraźnie wynika rozpoznawczy charakter apelacji pełnej, ponieważ przepis ten wprost wskazuje, że sąd drugiej instancji "rozpoznaje sprawę", a nie sam środek odwoławczy, co ma miejsce np. w wypadku skargi kasacyjnej (por. np. art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Apelacja pełna polega na tym, że sąd drugiej instancji w granicach zaskarżenia rozpatruje sprawę ponownie, czyli w sposób w zasadzie nieograniczony jeszcze raz bada

sprawę rozstrzygniętą przez sąd pierwszej instancji. Innymi słowy, przedstawione pod osąd roszczenie procesowe jest rozpoznawane po raz wtóry cum beneficio novorum, a prowadzona przez sąd rozprawa stanowi kontynuację rozprawy rozpoczętej przed sądem pierwszej instancji. Podstawowym celem postępowania apelacyjnego jest naprawienie wszystkich błędów popełnionych zarówno przez sąd, jak i przez strony, przy czym chodzi zarówno o błędy natury prawnej, jak i faktycznej. Apelacja pełna, oderwana od podstaw, a więc od reglamentowanej przez ustawodawcę listy dopuszczalnych zarzutów, nie krępuje sądu drugiej instancji, zachowującego w zasadzie nieograniczone kompetencje rozpoznawcze. Oznacza to, że sąd drugiej instancji ma prawo dokonać własnych ustaleń faktycznych poddając je ocenie pod kątem zastosowania prawa materialnego. Może on również dokonać nie tylko samodzielnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, ale i przeprowadzić nowe dowody mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Jednocześnie ma obowiązek naprawić wszelkie błędy sądu pierwszej instancji stanowiące naruszenia prawa materialnego niezależnie od podniesienia ich w ramach zarzutów apelacyjnych.

W związku z powyższym, Sąd Okręgowy podzielił co do zasady poczynione przez sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne i przyjął je za własne. Jednakowoż sąd drugiej instancji jednoznacznie ustalił, że znaki pieniężne (gotówka), których wyłączenia z masy upadłości domaga się powód, zostały wyodrębnione w osobnej szafie w skarbcu upadłego przy ul. (...) w W..

Sąd ad quem wszakże nie aprobeuje wyprowadzonych z tych ustaleń wniosków i oceny prawnej sprowadzającej się do stanowiska, że prawo własności środków pieniężnych objętych powództwem nabył (...) Bank (...) w upadłości likwidacyjnej w W. z chwilą wpłaty pieniędzy na rachunek upadłego. Uzasadnione wątpliwości budzi również dokonana przez Sąd Rejonowy kwalifikacja prawna stosunku prawnego łączącego upadłego z powodem.

Powód dochodził w niniejszej sprawie od pozwanego wyłączenia z masy upadłości (...) Banku (...) w upadłości likwidacyjnej w W. środków pieniężnych pochodzących z rozładunku bankomatów i wpłatomatu upadłego należących do sieci E. w szacowanej kwocie nie mniejszej niż 5 663 690 zł znajdujących się w siedzibie upadłego, tj. przy ul. (...) w W.. Powoda z upadłym łączyły 3 umowy: z 26 czerwca 2012 r. o świadczenie usług bankomatowych i uczestnictwo w sieci bankomatów E., z 8 sierpnia 2013 r. o uczestnictwo w sieci wpłatomatów E. oraz obsługę wpłatomatów banku w zakresie przyjmowania wpłat gotówki oraz z 25 czerwca 2012 r. rachunków bankowych. Powód zobowiązał się do świadczenia, z wykorzystaniem bankomatów, usług bankomatowych oraz obsługi bankomatów upadłego włączonych do sieci bankomatów E. w zakresie niezbędnym do realizacji usług bankomatowych na bankomatach upadłego (§ 2 umowy o świadczenie usług bankomatowych). Z tytułu usług świadczonych przez E. (...) Bank (...) zobowiązał się zapłacić wynagrodzenie miesięczne za 1 bankomat 1 650 zł brutto (§ 23 ust. 1 i 2). Z kolei przedmiotem umowy o uczestnictwo w sieci wpłatomatów było określenie zasad współpracy stron w zakresie świadczenia przez E. usług przyjmowania we wpłatomatach E. w imieniu i na rzecz upadłego, wpłat gotówki klientów upadłego na ich rachunki w banku przy użyciu kart i obsługi przez E. wpłatomatów upadłego włączonych do sieci E. w zakresie niezbędnym do realizacji/przyjmowania we wpłatomatach banku wpłat gotówki klientów banku na ich rachunki w banku przy użyciu kart. Generalnie powód przelewał na rachunki w (...) Banku (...) w W. środki pieniężne, następnie pieniądze te były wypłacane, ładowane do kaset bankomatowych i umieszczane w bankomatach. W dalszej kolejności były wypłacane przez osoby dysponujące kartami. Środki niewypłacone były rozładowywane i kasety bankomatowe były ponownie uzupełniane.

Podstawę normatywną żądania sformułowanego w petitum pozwu stanowił art. 74 ust. 1-3 i art. 70 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r., poz. 233 ze zm.; zastosowanie mają przepisy tej ustawy z uwagi na fakt, że wniosek

o ogłoszenie upadłości (...) Banku (...) w W. złożony został przed 1 stycznia 2016 r.). Zgodnie z tym przepisem powództwo wnosi się do sądu upadłościowego w terminie miesiąca od dnia doręczenia postanowienia sędziego-komisarza o odmowie wyłączenia z masy upadłości (art. 74 ust. 2 p.u.i.n.). Termin ten został w przedmiotowej sprawie zachowany (podwójne awizo przesyłki z odpisem postanowienia sędziego-komisarza – 30 czerwca 2016 r., data stempla pocztowego – 30 lipca 2016 r.). Natomiast przesłanki wyłączenia mienia z masy upadłości określone zostały w art. 70 p.u.i.n, o czym w dalszej części uzasadnienia.

Strona pozwana w odpowiedzi na pozew podniosła, iż na podstawie umowy rachunku bankowego upadły nabył własność środków pieniężnych oraz wyłączeniu mogą ulec jedynie rzeczy oznaczone co do tożsamości, a środki pieniężne do takich nie należą. W rezultacie powód nie wykazał, że środki pieniężne stanowią jego własność i nie należą do majątku upadłego.

Niejako na przedpolu rozważań dotyczących przesłanek wyłączenia wyjaśnić należy jakie składniki mienia mogą być z definicji predestynowane do wyłączenia z masy upadłości.

W szczególności w polu zainteresowania sądu - wobec zakwestionowania przez pozwanego tej problematyki – pozostaje dopuszczalność wyłączenia rzeczy oznaczonych co do gatunku, jak np. znaków pieniężnych, których wyłączenia domaga się powód.

W związku z tym zwrócić należy uwagę, że na tle już przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Prawo upadłościowe z dnia 24 października 1934 r. utrwalił się

w judykaturze pogląd, iż wyłączeniu mogą podlegać wszelkie prawa, nie tylko rzeczy sensu stricto, ale także wierzytelność, zarówno bezsporna, jak i sporna, czy zasądzona już kwota pieniężna. Dochodzący wyłączenia powinien wykazać, iż przedmiot wyłączenia jest indywidualnie oznaczony i nadaje się do wydzielenia z masy (zob. postanowienie SN z dnia 17 marca 1967 r., I CZ 146/66, Legalis nr 12998; uchwała SN z dnia 20 grudnia 1994 r., III CZP 134/94, Legalis nr 29018; postanowienie SA w Lublinie z dnia 31 stycznia 1994 r., I ACz 19/94, Lex nr 10160). W dobie obowiązywania ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze powyższe stanowisko zostało uznane za aktualne. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 września 2015 r. (II CSK 536/14, Legalis nr 1352510) zaliczył do składników mienia nieruchomości, prawa majątkowe i ruchomości. Ponadto wskazał, co ma szczególne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, że składnikiem mienia w rozumieniu art. 70 p.u.i.n., którego wyłączenie jest dopuszczalne może być także kwota pieniężna, która nie przysługiwała upadłemu, a w dalszym ciągu znajduje się w jego posiadaniu i możliwe jest wydzielenie jej z masy upadłości. Chodzi o zindywidualizowanie składnika majątkowego w sposób umożliwiający jego wyodrębnienie z masy upadłości. W najświeższym orzecznictwie Sąd Najwyższy kontynuuje zaprezentowaną linię wykładni rozumienia pojęcia „składniki mienia” i podniósł, że przedmiot wyłączenia z masy upadłości na podstawie art. 70 p.u.i.n. określony jest ogólnie i szeroko. Może on obejmować nie tylko konkretne składniki w postaci rzeczy lub praw, ale również zespół takich składników, jak przedsiębiorstwo. Powyższe stanowisko zyskało również akceptację w literaturze przedmiotu i wskazuje się jednoznacznie, że składniki mienia oznaczają mienie wszelkiego rodzaju, a zatem nie tylko nieruchomości i ruchomości, ale także wierzytelności i prawa (akcje, udziały w spółkach, obligacje itp.), warunkiem ich wyłączenia jest takie indywidualne oznaczenie, aby nadawały się do wydzielenia z masy (zob. P. Zimmerman, Prawo upadłościowe. Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz. Wyd. 4, Warszawa 2016; S. Gurgul, Prawo upadłościowe [w:] S. Gurgul, Prawo upadłościowe. Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz. Wyd. 10, Warszawa 2016; F. Zedler, komentarz do art. 70 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, Lex 2010; D. Chrapoński, komentarz do art. 70 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, Lex 2014).

Podobnie Kodeks cywilny bardzo szeroko definiuje „mienie” jako własność i inne prawa majątkowe (art. 44). Przyjmuje się wszakże, że przedmiotem wyłączenia nie mogą być m.in. części składowe rzeczy w rozumieniu art. 47 k.c.; rzeczy ruchome, które zostały połączone

z nieruchomością w taki sposób, że stały się jej częścią składową (art. 191 k.c.); rzecz ruchoma połączona lub pomieszana z inną rzeczą ruchomą w taki sposób, że przywrócenie stanu poprzedniego byłoby związane z nadmiernymi trudnościami lub kosztami (art. 193 k.c.); rzecz ruchoma wytworzona z cudzych materiałów, jeżeli wytwórca (upadły) stał się jej właścicielem (art. 192 k.c.). Przedmiotem wyłączenia z masy nie mogą być składniki niemajątkowe i tzw. wierzytelność do masy (zob. D. Chrapoński, ibidem; R. Adamus, Prawo upadłościowe. Komentarz do art. 70. Warszawa 2016, system Legalis).

W konsekwencji mieniem w rozumieniu art. 70 p.u.i.n. są również rzeczy oznaczone co do gatunku, zaś warunkiem sine qua non dopuszczalności ich wyłączenia z masy upadłości jest takie indywidualne oznaczenie aby możliwe było ich wyodrębnienie z innych składników owej masy upadłości. Istotny w tym kontekście jest pogląd wyrażony w doktrynie, który skład orzekający

w pełni podziela, że przedmiotem wyłączenia mogą być środki pieniężne zgromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym (niepołączone z innymi środkami pieniężnymi)

albo osobno w kasie (zob. R. Adamus, *ibidem* i powołany tam P. Skrzypkowski, Wyłączenie środków pieniężnych, s. 4). Zauważyć też należy, że na konieczność wyodrębnienia znaków pieniężnych wskazuje art. 71 p.u.i.n., który stanowi, że w razie zbycia przez upadłego mienia, które podlega wyłączeniu, świadczenie otrzymane za zbyte mienie wydaje się osobie, do której mienie to należało, jeżeli świadczenie jest wyodrębnione w masie upadłości. Tego rodzaju „świadczenie”

z reguły będzie miało charakter świadczenia pieniężnego. W ocenie sądu drugiej instancji nie można zatem stwierdzić, że środki pieniężne jako rzeczy oznaczone co do gatunku *ex definitione* nie mogą podlegać wyłączeniu z masy upadłości. Rozstrzygnięcie w tym zakresie jest uzależnione od okoliczności danej sprawy i od konkretnych ustaleń stanu faktycznego. Jednocześnie podkreślić wypada, że wyłączeniu nie podlegają pieniądze jako elementy wyrażające wartość świadczonych usług, lecz jedynie znaki pieniężne jako rzeczy ruchome.

Przekładając powyższe uwagi na realia niniejszej sprawy, nie budzi wątpliwości Sąd Okręgowy, że znaki pieniężne (gotówka) pochodzące z rozładunku bankomatów i wpłatomatów zostały dostatecznie zindywidualizowane i umieszczone w skarbcu upadłego (ul. (...)

w W.). Najistotniejsze wszakże jest to, że zostały wyodrębnione poprzez ich złożenie

w osobnej szafie tegoż skarbcza. Okoliczność ta została całkowicie zignorowana przez sąd pierwszej instancji. Jest to tym bardziej niezrozumiałe, skoro w istocie została ona przyznana przez stronę pozwaną. Pozwany bowiem nie zakwestionował faktu zindywidualizowania i wyodrębnienia znaków pieniężnych w siedzibie upadłego przy ul. (...). Strona pozwana nie odniosła się do okoliczności faktycznych leżących u podstaw konkluzji o zindywidualizowaniu i wyodrębnieniu przedmiotu żądania objętego *petitum* pozwu. Oczywiście zaś jest, że zatajenie pewnych faktów, odmowa składania wyjaśnień bądź milczenie może rodzić zróżnicowane konsekwencje. Zgodnie zaś z treścią art. 210 § 2 k.p.c. obowiązkiem strony jest złożenie oświadczenia co do twierdzeń strony przeciwnej, dotyczących okoliczności faktycznych. Milczenie stron, w zależności od zajmowanej przez nich pozycji procesowej i fazy procesu, zasadniczo może się wiązać z ryzykiem poniesienia negatywnych skutków procesowych. Niezłożenie takiego oświadczenia pociąga za sobą możliwość przyjęcia przez sąd, iż fakty objęte tymi twierdzeniami zostały przez stronę przyznane (art. 230 k.p.c.). Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem wyrażonym w judykaturze domniemanie przyznania, podobnie jak przyznanie przewidziane w art. 229 k.p.c., służy na równi z wynikami dowodów do poczynienia ustaleń faktycznych. W porównaniu do przyznania wyraźnego, dotyczącego zarówno przytoczeń powoda, jak i pozwanego, przyznanie dorozumiane dotyczy tylko twierdzenia, co do którego przeciwnik nie wypowiedział się, a mógł to uczynić, i dlatego ocena sądu musi opierać się na całości materiału dowodowego. Sam fakt niezaprzeczony może zostać uznany za przyznany, jednak tylko w wypadku spełnienia przede wszystkim warunku, by strona przeciwna wiedziała, że posłuży on na równi z wynikami dowodów do poczynienia ustaleń faktycznych (zob. wyrok SN

z dnia 1 grudnia 2011 r., I CSK 120/11, Legalis nr 457193; wyrok SN z dnia 19 października 2005 r.,

V CK 260/05, Legalis nr 181186). Pozwany został pouczony o treści art. 229 k.p.c. i art. 230 k.p.c. (k. 700, 702). Należy wobec tego uznać, że w sposób dorozumiany pozwany przyznał twierdzenia powoda o zindywidualizowaniu i wyodrębnieniu znaków pieniężnych w siedzibie upadłego przy ul. (...) w W.. Zaakcentować przy tym trzeba, że pozwany był w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika, zatem miał świadomość skutków prawnych niewypowiedzenia się co do okoliczności faktycznych podnoszonych przez powoda. Za przyjęciem przyznania przez stronę pozwaną powyższych okoliczności przemawiają też wyniki całej rozprawy, tj. zebrany w sprawie materiał dowodowy. Na szczególną uwagę zasługują zeznania świadka B. B. pełniącej obowiązki dyrektora biura rachunkowości transakcyjnej upadłego banku. Stwierdziła ona dobitnie, że środki pieniężne pochodzące z rozładunku zostały wyodrębnione w skarbcu upadłego, w osobnej szafie (k. 737-738). Korespondują z tym pozostałe zeznania świadków: K. K. – k. 735; A. D. – k. 736 oraz zeznania przesłuchanego w charakterze strony powodowej Prezesa Zarządu M. S. – k. 733. Ponadto w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji pozwany nie przedłożył żadnych dowodów mogących podważyć osobowe środki dowodowe zgłoszone przez powoda. Okoliczność zindywidualizowania i wyodrębnienia znaków pieniężnych nie budzi zatem jakichkolwiek wątpliwości. Sąd pierwszej instancji w sposób niezrozumiały ją pominął. Ubocznie należy wskazać, że pozwany nie

zakwestionował również sumy pieniężnej (nie mniejszej niż 5 663 690 zł) w jakiej wyrażają się mogące ulec wyłączeniu znaki pieniężne.

W dalszej kolejności analizy wymagają przesłanki wyłączenia mienia z masy upadłości. Zgodnie z art. 70 p.u.i.n. składniki mienia nienależące do majątku upadłego podlegają wyłączeniu z masy upadłości. Warunkiem wyłączenia mienia jest z jednej strony to, aby określony składnik majątku nie stanowił przedmiotu własności upadłego, zaś z drugiej strony - by osoba żądająca wyłączenia miała „prawo” do tego składnika majątku. Przepisy Prawa upadłościowego

i naprawczego nie wskazują źródeł, z których prawo to może wynikać. Mając zatem na uwadze zasadę *lege non distinguente nec nostrum est distinguere*, podstawą mogą być zarówno stosunki o charakterze rzeczowym, jak i obligacyjnym. Najczęściej jest to prawo własności. Podkreślić należy, iż wyłączeniu z masy upadłości mogą podlegać jedynie składniki mienia, które zostały zaliczone do tej masy. Natomiast zgodnie z art. 69 ust. 1 Prawa upadłościowego i naprawczego ustalenie składu masy następuje przez sporządzenie spisu inwentarza. Wobec tego podstawa wyłączenia istnieje wtedy, gdy jakiś składnik mienia zaliczony został do masy upadłości, mimo iż nie należy do majątku upadłego. Jednocześnie nadmienić trzeba, że ustawa przewiduje domniemanie polegające na tym, iż rzeczy znajdujące się w posiadaniu upadłego w dniu ogłoszenia upadłości należą do majątku upadłego (art. 69 ust. 3 p.u.i.n.). Podsumowując wskazać należy, że o wyłączeniu z masy upadłości możemy mówić, wtedy gdy łącznie wystąpią trzy przesłanki. Po pierwsze, musi zostać sporządzony spis inwentarza. Następnie w spisie inwentarza ustalonym przez syndyka muszą znaleźć się składniki majątku, które nie należą do upadłego. Nadto podmiot, który żąda wyłączenia, musi posiadać uprawnienie do żądania wyłączenia. Naturalnie dodatkową i arcyważną przesłanką jest również to czy dany składnik można zakwalifikować jako „mienie” i czy został on w przypadku rzeczy oznaczonych co do gatunku zindywidualizowany i wyodrębniony.

Wszystkie opisane wyżej przesłanki w niniejszej sprawie zostały spełnione. Kwestia umieszczenia znaków pieniężnych w spisie inwentarza celem ustalenia masy upadłości nie była kwestionowana, skądinąd domniemanie wynikające z art. 69 ust. 3 p.u.i.n. nakazuje przyjąć, że wchodziłyby one w skład masy upadłości. Podobnie oceniona i wyjaśniona została kluczowa przesłanka „wyodrębnienia”. Pozostaje zatem analiza przesłanki czy znaki pieniężne (gotówka), których wyłączenia domaga się powód, są własnością (...) Banku (...) czy też E. (...) Podstawą, która legła u podstaw oddalenia powództwa przez sąd pierwszej instancji, było zakwalifikowanie stosunku prawnego łączącego strony jako umowy rachunku bankowego, do której zastosowanie mają przepisy art. 725 i nast. k.c. Niemniej kwestia ta nie ma *de facto* przesądzającego znaczenia, albowiem powód z upadłym zawarł nie tylko umowę „rachunków bankowych”, ale przede wszystkim umowę o świadczenie usług bankomatowych i uczestnictwa

w sieci bankomatów, która w § 20 ust. 1 regulowała materię własności środków pieniężnych przekazywanych w celu załadunku bankomatów. Zgodnie z tym zapisem, który słusznie został wyeksponowany w apelacji, środki przekazywane na rachunek prowadzony w (...) Banku przez E. na poczet załadunków bankomatów (...) banku, dokonywanych na zlecenie E. przez (...) Bank, stanowią będą **własność E.** do chwili ich wypłaty z bankomatów (...) Banku. Z umowy zatem wynika, że środki przekazywane przez E. do momentu ich wypłaty przez posiadaczy kart (taki był m.in. sens świadczenia usług bankomatowych) stanowiły własność powoda. Niezależnie zatem od tego czy „umowa rachunków bankowych” spełniała *essentialia negotii* umowy nazwanej rachunku bankowego (art. 725 i nast. k.c.), czy też nie, kwestia własności przekazywanych środków została jasno uregulowana w § 20 ust. 1 umowy o świadczenie usług bankomatowych. Podobne wnioski należy odnieść do środków pieniężnych rozładowanych z wpłatomatów. W zakresie w jakim wpłatomat pełni funkcje bankomatu umowa wpłatomatowa nakazuje zastosowanie umowy bankomatowej wprost do wpłatomatu (§ 4.8.). Ponadto środki pieniężne rozładowane z wpłatomatu ewidencjonowane były przez (...) Bank na rachunku zwrotów, tak jak w przypadku rozładunku bankomatów. Pamiętać też należy o zasadzie swobody umów wynikającej z art. 353⁽¹⁾k.c., który stanowi, że strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Strony zatem mogły uzgodnić, iż prawo własności przekazywanych środków przysługuje powodowi. W świetle powyższego zgodzić się należy z apelującym, iż sąd pierwszej instancji dokonał błędnej wykładni oświadczeń woli stron przyjmując, że strony wiązała głównie umowa rachunku bankowego i tym samym własność środków pieniężnych z momentem ich przekazania przechodziła na rzecz pozwanego, a

powodowi przysługiwało jedynie roszczenie o ich zwrot. Według art. 65 § 1 k.c., oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współzycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. Natomiast - jak stanowi art. 65 § 2 k.c. - w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Ważnym kryterium oceny oświadczenia woli w procesie jego wykładni są okoliczności, w których zostało ono złożone. W doktrynie akcentuje się, że chodzi o te okoliczności towarzyszące złożeniu oświadczenia woli, które stanowią dla niego tzw. kontekst sytuacyjny (tło) i które pozostają w związku ze znaczeniem wyrażen językowych użytych przez składającego oświadczenie woli. Okoliczności te mają doniosłe znaczenie dla zrekonstruowania treści myślowych wyrażonych w oświadczeniu woli i pozwalają ustalić właściwy sens tego oświadczenia, niekiedy odmienny od dosłownego jego brzmienia. Przy dokonywaniu wykładni oświadczeń woli znaczenie mają tylko zewnętrzne, poznawalne okoliczności jego złożenia, a nie subiektywne przekonanie osoby składającej to oświadczenie. Do najważniejszych pozajęzykowych okoliczności branych pod uwagę przy wykładni oświadczeń woli zalicza się na ogół: przebieg negocjacji stron, przebieg ich dotychczasowej współpracy, dotychczasową praktykę w kwestii rozliczeń, zachowanie stron, ich doświadczenie, profesjonalizm oraz rozumienie tekstu, okoliczności sporządzenia lub odbioru tekstu pisanego, powszechne znaczenie nadawane postanowieniom i wyrażeniom w danej branży itp. (zob. Andrzej Janiak, komentarz do art. 65 Kodeksu cywilnego, system Lex 2012). Okoliczności te mogą mieć zarówno charakter przedmiotowy (np. czas, miejsce, przedmiot czynności), jak i podmiotowy (np. doświadczenie w obrocie, sytuacja osobista, możliwości percepcji) - zob. W. R., komentarz do art. 65 Kodeksu cywilnego, system Lex 2014. Zwraca się też uwagę, że katalog czynników zewnętrznych wpływających na wykładnię oświadczenia woli jest otwarty, a jednocześnie trudno byłoby ustalić hierarchię takich okoliczności (ibidem). Ponadto również w judykaturze podkreśla się, że mogą mieć znaczenie dla stwierdzenia zgodnej woli stron ich wcześniejsze i późniejsze oświadczenia oraz zachowania, czyli tzw. kontekst sytuacyjny (zob. Wyrok SN z dnia 26 lipca 2012 r., II CSK 9/12).

Mając na uwadze powyższe rozważania, nie może umknąć uwadze Sądu Okręgowego, że sąd pierwszej instancji nie zauważył, iż „umowa rachunków bankowych” została zawarta w celu wykonania umów bankomatowej i wpłatomatowej. Wykładnia zatem tej „umowy rachunków bankowych” musi być dokonywana przez pryzmat postanowień umowy bankomatowej

i wpłatomatowej, które wprost pozostawiły własność środków pieniężnych po stronie powoda do momentu ich wypłaty przez klientów. Już to świadczy o tym, że nie była to klasyczna umowa rachunku bankowego, a raczej umowa nienazwana mająca na celu umożliwienie realizacji postanowień umowy bankomatowej i wpłatomatowej. Oczywiście zaś jest, że sama nazwa umowy nie może przesądzać o danej kwalifikacji prawnej umowy. Umowa bankomatowa będąca najważniejszą dla współpracy stron umową nie posługuje się już pojęciem „umowy rachunku bankowego”. Co więcej, jej postanowienia wprost wskazują na nie „bankowy”, a „bankomatowy” i „techniczny” cel i charakter rachunków prowadzonych w ramach współpracy stron. Jedyne miejsce umowy bankomatowej, w której pada zwrot „rachunek bankowy”, to § 26 ust. 4 dotyczący płatności wynagrodzenia. O technicznym, pomocniczym i służebnym charakterze „umowy rachunków bankowych” świadczy jej § 14 ust. 1, który stanowi, że dyspozycje wykonania księgowania na prowadzonych na rzecz powoda rachunkach rozliczeniowych zlecane będą upadłemu przez powoda **na mocy odrębnej umowy o świadczenie usług bankomatowych**. Wykonywane przez upadłego księgowania dotyczyły miały zleceń załadunku bankomatów obsługiwanych przez powoda, jak również księgowania środków stanowiących zwroty z przeprowadzonych rozładunków bankomatów. Na mocy § 14 ust. 2 „umowy rachunków bankowych” rachunki zostały pozbawione opłat, które byłyby nie do pogodzenia z ewidencyjnym charakterem rachunku podlegającego samodzielnym księgowaniom. Za powyższą argumentacją przemawiają również zeznania świadka P. Ż., która stwierdziła, że powód nie występował w roli klienta banku, a jego kontrahenta i było zasilane konto techniczne na cel związany z obsługą bankomatów (k. 739). O rachunkach technicznych zeznała również A. D. (k. 736).

W konsekwencji nie ulega wątpliwości, że znaki pieniężne objęte powództwem w niniejszej sprawie nie należały do majątku upadłego, ponieważ stanowiły własność strony powodowej. Niezasadny wobec tego był zarzut pozwanego, iż na podstawie umowy rachunku bankowego upadły nabył własność środków pieniężnych.

Nawet gdyby jednak przyjąć, jak tego chce pozwany, że pieniądze zgromadzone na rachunkach służących wykonaniu umów „bankomatowej” i „wpłatomatowej” rzeczywiście stanowiły własność (...) Banku (...) w W., to i tak z chwilą ich wypłaty i załadowania do kaset bankomatowych własność tych środków przechodziła z powrotem na powoda. Zdaniem Sądu Okręgowego najmniejszej wątpliwości nie ulega bowiem, że znaki pieniężne (gotówka) znajdująca się fizycznie w bankomatach i wpłatomacie stanowiła własność E.. Z całą zaś pewnością samo wyjęcie stanowiącej własność E. gotówki z kaset bankomatów przez pracowników upadłego i zdeponowanie jej w wydzielonym miejscu w skarbcu Banku nie spowodowało przejścia własności znaków pieniężnych na upadłego.

Reasumując, wszelkie przesłanki wyłączenia mienia z masy upadłości określone w art. 70 p.u.i.n. zostały spełnione.

Na marginesie jedynie wskazać należy, że istotnie przedmiot żądania pozwu nie został precyzyjnie i prawidłowo sformułowany. Niemniej jednak powód domagał się w niniejszej sprawie wyłączenia mienia z masy upadłości, a nie zapłaty. Jeszcze raz podkreślić należy, że przedmiotem żądania nie są pieniądze pełniące funkcję płatniczą, lecz znaki pieniężne rozumiane jako rzeczy, które znajdują się w skarbcu upadłego i wydzielone są w osobnej szafie. Możliwe zatem jest uwzględnienie powództwa i wyłączenie posiadanego przez upadłego mienia stanowiącego własność strony powodowej.

Mając na uwadze powyższe, uznając podniesione w apelacji zarzuty i argumenty za zasadne, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i wyłączył z masy upadłości (...) Banku (...) w upadłości likwidacyjnej w W. na rzecz (...) sp. z o.o. w W. gotówkę w wysokości 5 663 690 zł.

Zmiana w zakresie rozstrzygnięcia o żądaniu pozwu pociągnęła za sobą również konieczność zmiany rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

O kosztach procesu przed Sądem pierwszej instancji Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. obciążając obowiązkiem ich zwrotu pozwanego, który uległ w swoich zarzutach i obronie, na rzecz wygrywającego sprawę powoda.

Zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie i wydatki jednego radcy prawnego, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Wydatki poniesione przez pozwanego w niniejszej sprawie przed Sądem pierwszej instancji to wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 14 400 zł ustalone w stawce minimalnej na podstawie § 2 pkt 7) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Koszty sądowe natomiast to uiszczona opłata od pozwu w kwocie 100 000 zł.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy również orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., obciążając obowiązkiem ich zwrotu pozwanego, apelacja powoda została bowiem uwzględniona w całości.

Na koszty te złożyła się opłata sądowa od apelacji w kwocie 100 000 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika powoda ustalone w kwocie 12 500 zł ustalone w stawce minimalnej na podstawie § 2 pkt 9 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 w/w rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych, z uwzględnieniem okoliczności, iż pełnomocnik powoda prowadził sprawę przed Sądem pierwszej instancji, tj. 50% tej stawki. Wyjaśnić również należy, że w postępowaniu apelacyjnym zastosowanie znajdują przepisy tego rozporządzenia w brzmieniu obowiązującym od dnia 27 października 2016 r., apelacja wniesiona została bowiem już po tej dacie.

SSO Magdalena Nałęcz SSO Bolesław Wadowski SSO Andrzej Sobieszczański